

Vraag om uitleg van de Heer Erik Tack, Vlaams Volksvertegenwoordiger, tot de Heer Steven Van Ackere, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin betreffende handhygiëne

Dat handen wassen noodzakelijk is in een medische omgeving was een vondst van de Hongaarse vrouwenarts Ignaz Semmelweis. Hij bewees al in 1847 het belang van handhygiëne om de overdracht van infecties te voorkomen. Hij stuitte daarbij aanvankelijk op zeer veel ongelooft en conservatisme.

Semmelweis voerde samen met zijn collega's in het Allgemeines Krankenhaus van Wenen naast bevallingen ook autopsieën uit op aan kraambedkoorts overleden vrouwen. Er stierven daar elk jaar 600 tot 800 vrouwen aan deze ziekte, een bacteriële infectie van de geslachtsorganen. Naar de oorzaak had men in die tijd het raden. Alle mogelijke hypothesen zoals toxische lucht, slechte voeding, het sperma, de melk, constipatie en anderen waren samen goed voor zo'n 30 'theorieën'. Semmelweis had na een tijd door dat assistenten en studenten, die autopsieën hadden verricht en daarna een bevalling deden, letterlijk de hand hadden in de besmetting van de vrouwen.

Er stierven tien keer minder vrouwen onder de handen van de vroedvrouwen dan van de artsen. Semmelweis redeneerde intuïtief dat de artsen op de een of andere manier 'lijkdeeltjes' overdroegen op de vrouwen tijdens de bevalling. Microben als ziekteverwekkers waren toen nog immers onbekend. Zijn 'Semmelweis-doctrine' schreef voor dat wie van de autopsiekamer kwam, zijn handen moest wassen met chloorkalk tot de lijkenlucht weg was. De eenvoudige maatregel drong de sterfte terug van ongeveer 18 procent naar amper 1 procent.

Hoewel we nu zeer veel weten over infectieziekten, bacteriën en hygiëne worden de hygiënische regels bijna 160 jaar na Semmelweis nog steeds niet goed nageleefd.

Over de gevolgen van door onvoldoende handhygiëne veroorzaakte ziektes zouden we heel uitgebreid kunnen uitweiden. Ik zal me beperken tot eenvoudigweg opsommen van enkele elementen. De door gebrekkige handhygiëne onnodig veroorzaakte infecties zijn oorzaak van heel veel ziekten, van verlengd ziekenhuisverblijf, van een zeer grote kostprijs voor het individu en de gemeenschap, van een toename van het antibioticaverbruik, van vele overlijdens,...

Niet alleen in ziekenhuis of Rusthuis en RVT is handhygiëne van zeer groot belang. Ook in de private sfeer en de professionele omgeving is dit van zeer groot belang.

Het verbruikerstijdschrift "Which? Computing" vroeg een bioloog ruim dertig computerklavieren in een representatief kantoor in Londen met de microscoop te onderzoeken. Conclusie van het onderzoek was dat sommige klavieren bacteriën met een hoog risico op ziekte droegen. Van de 30 klavieren waren er vier die gevaarlijk bleken voor de gezondheid. Van één vroeg de bioloog de onmiddellijke verwijdering omdat het "vijf keer vuiler was dan een toiletbril" die ter vergelijking onder de loep werd genomen. Het vuilste klavier overschreed 150 keer de limiet voor schadelijke bacteriën.

De bacteriën die op de klavieren werden gevonden, kunnen onder meer symptomen van voedselvergiftiging veroorzaken, zei de bioloog.

"Dat die klavieren besmet worden met bacteriën heeft onder andere te maken met het te weinig en het onvoldoende goed wassen van de handen alvorens aan het klavier te beginnen tikken. Zeker na een toiletbezoek zouden de handen altijd zorgvuldig moeten gewassen worden.

Tevens is het uiteraard ook aanbevelenswaardig de klavieren zelf regelmatig schoon te maken.

In een peiling die "Which? Computing" uitvoerde bij meer dan 4.000 mensen, gaf immers één ondervraagde op de tien toe nooit het klavier schoon te maken. 20 procent zegde nooit de muis te reinigen. Ruim de helft maakte het klavier minder dan één keer per maand schoon.

Hoewel iedereen in de medische en verpleegkundige sector ervan overtuigd is van de noodzaak van het frequent wassen van de handen, is bekend dat dit nog dikwijls veel te wensen overlaat. Weten is immers nog niet doen. Dat de naleving stukken beter kan blijkt uit onderzoeken in binnen- en buitenlandse ziekenhuizen die aantonen dat zelden meer dan de helft van het medisch personeel de regels nauwgezet volgt. Uit een aantal studies blijkt dat de artsen er meer hun voeten aan vegen dan de verpleegkundigen.

Niet-medici en niet-paramedici zijn uiteraard veel minder bekend met de noodzaak van goede handhygiëne. Zij hebben immers niet dezelfde opleiding en worden immers veel minder geconfronteerd met de gevolgen van infecties. Het is dan ook logisch hieruit af te leiden dat de handen daar nog veel minder gewassen worden. Bovendien zijn de meeste mensen er niet mee vertrouwd hoe ze de handen op een correcte en efficiënte wijze moeten wassen.

Dat we het op vlak van kwaliteit intussen niet goed doen, blijkt uit internationale vergelijkingen die niet lovend zijn voor ons land.. Uit een onderzoek van het Itinera Institute naar de Belgische gezondheidszorg blijkt dat er jaarlijks ongeveer 110.000 gevallen van ziekenhuis-infecties optreden, met tussen de 2.500 en de 3.000 doden en kosten die oplopen tot 116.322.800 euro voor extra ziekte-dagen als gevolg van deze infecties.

Is u van oordeel dat op het vlak van handhygiëne in die diverse sectoren, met name : gezondheidszorg, onderwijs en het grote publiek maatregelen nuttig kunnen zijn om een antwoord te bieden op het hoger geschetste en belangrijke, zelfs soms levensbedreigend probleem.

Zo niet, waarom niet?

Zo ja, kunt u een overzicht geven van de gebeurlijk reeds genomen maatregelen of van de initiatieven die u dienaangaande in het vooruitzicht kan stellen?

Erik Tack

21/05/2008